

14. 10. 2020, Praha

Základní informace k pracovní povinnosti žáků a studentů k zajištění poskytování zdravotních služeb a činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví po dobu trvání nouzového stavu

Dne 12. 10. 2020 přijala vláda ČR usnesení č. 1023, kterým byla uložena krizová opatření k zajištění poskytování zdravotních služeb poskytovateli zdravotních služeb a k zajištění činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví po dobu trvání nouzového stavu.

Na základě tohoto usnesení budou mít po dobu trvání nouzového stavu zletilí žáci a studenti SŠ, VOŠ a VŠ v níže uvedených oborech nařízenou pracovní povinnost podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Pracovní povinnost se bude vykonávat pouze u orgánů ochrany veřejného zdraví, poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a u vybraných poskytovatelů zdravotních služeb, kteří jsou uvedeni v příloze citovaného usnesení vlády. Usnesení vlády č. 1023 ze dne 12. 10. 2020 včetně jeho přílohy je dostupné na www.vlada.cz.

Škol se toto opatření dotýká v tom směru, že musí poskytnout součinnost orgánům krizového řízení a umožnit plnění této povinnosti ze strany žáků a studentů (i kdyby se obnovilo vyučování a pracovní povinnost jim trvala).

Tento dokument si klade za cíl informovat o zmíněném usnesení vlády, vysvětlit základní informace o institutu „pracovní povinnosti“ v případě nouzového stavu a uvést doporučený postup pro naplňování uvedeného usnesení.

Usnesení vlády pověřilo ministra zdravotnictví informovat a metodicky vést oprávněné osoby v procesu zajišťování tohoto vládního usnesení a uložilo ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy poskytnout veškerou potřebnou součinnost Ministerstvu zdravotnictví a oprávněným osobám uvedeným v bodě 4 citovaného usnesení.

Konkrétně se toto opatření týká následujících žáků a studentů:

- čtvrtého a pátého ročníku prezenční formy studijního programu všeobecné lékařství na lékařských fakultách veřejných vysokých škol,
- pátého ročníku prezenční formy studijního programu zubní lékařství na veřejné vysoké škole,
- pátého ročníku prezenční formy studijního programu farmacie na veřejné vysoké škole,
- posledních ročníků denní nebo prezenční formy bakalářských a pětiletých magisterských studijních programů na vysoké škole nebo oborů vzdělání na vyšší odborné škole nebo střední zdravotnické škole připravujícím se na nelékařské zdravotnické povolání podle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu

činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, a bakalářského nebo pětiletého magisterského programu jednooborové psychologie,

- všech ročníků prezenční formy zdravotnických magisterských studijních programů navazujících na zdravotnický bakalářský program a magisterského programu jednooborové psychologie navazujícího na bakalářský program

Situaci k pracovní povinnosti žáků a studentů upravuje zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon.

Podle tohoto zákona je **žák nebo student** studující ve výše zmiňovaných oborech studia ve **věku od 18 let do věku 62 let povinen:**

- uposlechnout **výzvy k zaevidování se** na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti a
- **uloženou pracovní povinnost vykonávat.**

Obsah, rozsah a místo prací stanoví žákovi nebo studentovi **pracovním příkazem hejtman kraje nebo primátor hlavního města Prahy**. Po ukončení pracovní povinnosti bude žákovi nebo studentovi vydáno potvrzení, které mimo jiné musí obsahovat **poučení o peněžní náhradě**.

Pracovní povinnosti nepodléhají v souladu s § 32 odst. 2 krizového zákona žáci nebo studenti, kteří spadají do jedné z těchto kategorií:

- osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných druhů práce, osoby invalidní ve třetím stupni, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a členové vlády a dále osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.
- zaměstnanci subjektu kritické infrastruktury, kteří se podílejí na zajištění funkce prvku kritické infrastruktury.
- ženy a osamělí muži pečující o dítě do 15 let věku, těhotné ženy, ženy do konce třetího měsíce po porodu, jestliže se dítě narodilo mrtvé, zemřelo anebo žena o něj nepečuje.

Výjimku žákovi nebo studentovi může také udělit orgán krizového řízení z důvodu, že v plnění pracovní povinnosti mu brání **důležitá okolnost**, jejíž opominutí by mohlo vést k ohrožení života, zdraví nebo majetku. Závažnost důležité okolnosti posuzuje orgán krizového řízení.

Žák nebo student je oprávněn plnění povinnosti **odmítnout** z důvodu, že plněním uložené povinnosti by došlo k ohrožení života a zdraví svého nebo druhých osob, případně z důvodu, že je ukládaná povinnost v rozporu se zákonem.

Pokud žák nebo student není schopen vykonávat pracovní povinnost, je povinen tuto skutečnost doložit **lékařským posudkem**, který mu vystaví poskytovatel zdravotních služeb určený orgánem, který vydal pracovní příkaz (hejtman nebo primátor).

Za konání pracovní povinnosti **náleží žákovi nebo studentovi peněžní náhrada**, kterou vyplácí orgán, který rozhodl o uložení povinnosti. Peněžní náhrada se **vyplácí do 6 měsíců**

od ukončení nebo zrušení nouzového stavu. V případě, že nebude možno určit výši peněžní náhrady dohodou nebo postupem podle občanského zákoníku, stanoví se náhrada ve výši, která odpovídá obvyklé mzdě za stejné či podobné práce.

Sankce za neplnění povinností ze strany fyzických osob:

Za neuposlechnutí výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti lze uložit pokutu do výše 20 000,- Kč.

Za nesplnění povinnosti vykonávat uloženou pracovní povinnost lze uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Pro realizaci usnesení vlády č. 1023/2020 a jeho přílohy se doporučuje následující postup:

1) Školy

- a) Vysoké školy vzdělávající ve studijním programu všeobecné lékařství, zubní lékařství, farmacie, nebo bakalářském či magisterském studijním programu v oborech připravujících na nelékařská zdravotní povolání a programem jednooborové psychologie zašlou seznam studentů denní nebo prezenční formy studia v ročnících uvedených v usnesení vlády za jednotlivé fakulty primátorovi hlavního města Prahy nebo hejtmanovi kraje místně příslušnému podle sídla fakulty.
- b) Střední a vyšší odborné školy vzdělávající ve studijních programech nebo oborech vzdělání připravujících na nelékařská zdravotnická povolání v souladu s usnesením vlády zašlou seznam žáků a studentů posledních ročníků denní nebo prezenční formy studia připravujících se na profesi uvedenou v usnesení vlády primátorovi hlavního města Prahy nebo hejtmanovi kraje místně příslušnému podle sídla školy.

Seznam obsahuje u každého žáka nebo studenta jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, profesi, na niž se připravuje, bydliště a další kontaktní údaje.

2) Orgány ochrany veřejného zdraví, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a poskytovatelé zdravotních služeb uvedení v příloze usnesení vlády

Uvedené oprávněné osoby zašlou primátorovi hlavního města Prahy nebo hejtmanovi kraje místně příslušnému podle sídla oprávněné osoby požadavek na stanovení pracovní povinnosti žákům nebo studentům uvedeným v usnesení vlády, a to s vymezením počtu osob pro výkon pracovní povinnosti v jednotlivých profesích a dále vymezení druhu, obsahu, rozsahu a místa práce a určení dne nástupu pracovní povinnosti a předpokládané délky výkonu pracovní povinnosti.

3) Primátor hlavního města Prahy a hejtmané krajů

Primátor hlavního města Prahy a hejtmané krajů vydají na základě požadavku oprávněných osob podle bodu 2 pracovní příkazy žákům nebo studentům uvedeným na seznamech zaslaných školami. V případě, že nelze v plném rozsahu vyhovět požadavku oprávněné osoby z důvodu nedostatku žáků nebo studentů požadovaných profesí, obrátí se hejtman kraje s požadavkem na hejtmana nejprve sousedního kraje nebo primátora hlavního města Prahy, který vydá pracovní příkazy v rozsahu, v němž v okamžiku obdržení požadavku hejtmana druhého kraje nepotřebuje požadované žáky nebo studenty pro naplnění požadavku oprávněných osob se sídlem v jeho kraji nebo hlavním městě Praze.

Zpracovalo Ministerstvo zdravotnictví